

«СҚО әкімдігінің ДСБ» КММ «Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың талаптарын сақтау мәселелері бойынша ай сайынғы түсіндіру және оқыту іс-шараларын өткізу хаттамасы

Сергеевка қ.

«27» «10» 2025 жыл

Өткізу уақыты: сағат 16: 00

Өткізу орны: акт залы

Қатысқандар: «Шал ақын аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК қызметкерлері, дәрігерлер, ОМҚ.

Қатысушылар саны - 21

Отырыс хатшысы: И.А.Анафияов - комплаенс маманы.

Күн тәртібі:

«2025 жылға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» тақырыбы бойынша семинар

Комплаенс маманы - И.А. Анафияов сөз сөйлеп, түсініктеме берді:

Сыбайлас жемқорлық - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы өзі үшін не үшінші тұлғалар үшін, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік).

Қазақстан Республикасының қылмыстық заңнамасында параға байланысты қылмыстардың үш түрі көзделеді:

- пара алу (ҚР ҚК 366-бабы);
- пара беру (ҚР ҚК 367-бабы);
- паракорлыққа делдалдық (ҚР ҚК 368-бабы).

Пара алу - бұл ең қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер оны адамдар тобы жасаса немесе бопсалаумен бірге жүрсе, бұл лауазымды адамның жеке өзі немесе делдал арқылы заңды немесе заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық құндылықтарды, мүліктік артықшылықтар мен артықшылықтарды алуынан тұрады.

Парақорлыққа делдалдық ету - пара алушыға және пара берушіге олардың арасындағы пара алу туралы келісімге қол жеткізуге немесе іске асыруға ықпал ету.

Пара болуы мүмкін:

Заттар - ақша, оның ішінде валюта, банктік чектер мен бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомобильдер, тамақ өнімдері, бейнетехника, тұрмыстық техника және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, саяжайлар, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік.

Қызметтер мен артықшылықтар - емдеу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаторий және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, ойын-сауық және басқа шығындарды ақысыз немесе арзан бағамен төлеу.

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам не оған теңестірілген адам немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам не лауазымды адам, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамы (бұдан әрі - лауазымды адам) пара алушы деп танылуы мүмкін.

Пара алу (ҚР ҚК 366-бабы):

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның не лауазымды адамның, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамының жеке өзі немесе делдал арқылы өзі үшін ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда түріндегі пара алуы пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттігіне кірсе, басқа адамдардың пайдасына, не ол лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін, сол сияқты жалпы қамқорлығы немесе жол беруі үшін - параның жиырма еседен елу есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Елеулі мөлшерде жасалған дәл сол әрекет, сол сияқты заңсыз әрекеттер (әрекетсіздік) үшін пара алу - параның елу еседен алпыс есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, үш жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Параның елеулі мөлшері ақша сомасы, бағалы қағаздардың құны, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы пайда елуден үш мыңға дейінгі айлық есептік көрсеткіш деп танылады.

Дәл осы әрекеттер, егер олар қорқытып алу жолымен жасалса, алдын ала сөз байласу бойынша адамдар тобы бірнеше рет - параның алпыс еседен жетпіс есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп,

белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Параның ірі мөлшері ақша сомасы, бағалы қағаздардың, өзге де мүліктің құны немесе мүліктік сипаттағы пайда үш мыңнан астам және он мың айлық есептік көрсеткішке дейін деп танылады.

Егер іс-әрекеттерді қылмыстық топ жасаса, сол сияқты аса ірі мөлшерде - параның жетпіс еседен сексен есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Параның аса ірі мөлшері ақша сомасы, бағалы қағаздардың, өзге де мүліктің құны немесе мүліктік сипаттағы он мыңнан астам айлық есептік көрсеткіштер болып танылады.

Осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген адамның бұрын жасалған заңды әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін алдын ала уағдаластық болмаған кезде, егер сыйлықтың құны екі айлық есептік көрсеткіштен аспаса, мүлікті, мүлікке құқықты немесе өзге де мүліктік пайданы сыйлық ретінде алғаш рет алуы елеусіз болуына байланысты қылмыс болып табылмайды және тәртіптік немесе әкімшілік тәртіппен қудаланады.

Пара беру (ҚР ҚК 367-бабы):

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамға не оған теңестірілген адамға немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамға не лауазымды адамға, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамына жеке өзі немесе делдал арқылы пара беру-параның он еседен жиырма есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не үш жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады, мүлікті тәркілеумен немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойы айырумен.

Елеулі мөлшерде жасалған дәл сол іс-әрекет - параның жиырма еседен отыз есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп немесе онсыз бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыруға жазаланады.

Адамдар тобы алдын ала сөз байласу бойынша не ірі мөлшерде немесе бірнеше рет жасаған көрсетілген іс – әрекеттер - параның отыз еседен қырық есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Аса ірі мөлшерде немесе қылмыстық топ жасаған көрсетілген іс-әрекеттер - параның қырық еседен елу есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе

белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Егер осы адам жасаған әрекеттер (әрекетсіздік) алдын ала уағдаластыққа негізделмеген болса, ол бұрын жасаған заңды әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін адамға екі айлық есептік көрсеткіштен аспайтын сомда немесе құны бойынша сыйлықты бірінші рет беру қылмыстық жауаптылыққа әкеп соқпайды.

Пара берген адам, егер оған қатысты адам тарапынан пара бопсалау орын алса немесе ол адам құқық қорғау немесе арнаулы мемлекеттік органға пара беру туралы өз еркімен хабарласа, қылмыстық жауаптылықтан босатылады.

Парақорлыққа делдалдық (ҚР ҚК 368-бабы):

Пара алушыға және пара берушіге олардың арасындағы пара алу және беру туралы келісімге қол жеткізуге немесе оны іске асыруға жәрдемдесу - параның бес еседен он есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не мүлкі тәркіленіп немесе онсыз екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойы айырумен жазаланады.

Бірнеше рет не қылмыстық топ немесе адам өзінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып жасаған дәл осындай іс-әрекет - параның он еседен жиырма есеге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не алты жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға, мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыруға жазаланады.

Параны бопсалау туралы көрінес жалған хабарлау Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде қылмыс ретінде қаралады және үш жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады (419-бап).

Пара беру немесе бопсалау кезіндегі әрекеттер:

- пара беруші (пара беруші) пара алуға (беруге) дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндіре алатын асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы, сыпайы әрекет ету;

- Сізге ұсынылған шарттарды мұқият тыңдап, есте сақтаңыз (сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы және қызметтердің сипаты, пара беру мерзімдері мен тәсілдері, пара беру нысаны, мәселелерді шешудің реттілігі);

- пара беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге ауыстыруға тырысыңыз және келесі кездесуге жақсы таныс орын ұсыныңыз;

- әңгімеге бастамашылық жасамаңыз, көбірек «Қабылдау үшін жұмыс жасаңыз», әлеуетті пара алушыға (пара берушіге) «Сөйлеуге» мүмкіндік беріңіз, сізге мүмкіндігінше көп ақпарат береді;

- егер сізде диктофон болса, пара немесе оны бопсалау туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысыңыз.

Пара беру немесе бопсалау фактісі орын алғаннан кейін бірден осы факті туралы Ұлттық қауіпсіздік органдарына, прокуратураға немесе

сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке хабарлау қажет.

Жергілікті билік органдарының өкілдері, құқық қорғау және арнаулы органдар мен өзге де мемлекеттік мекемелердің қызметкерлері тарапынан пара беру немесе бопсалау жағдайында олардың қызметкерлері жасаған қылмыстардың жолын кесу мәселелерімен айналысатын осы органдардың өз қауіпсіздік бөлімшелеріне тікелей жүгіну қажет.

Пара ұсыну немесе оны бопсалау туралы хабарламамен құқық қорғау органы басшысының қабылдауына кіру.

Пара ұсыну немесе оны бопсалау фактісі туралы мәлімдеме жазыңыз, онда дәл көрсету керек: лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекемесі) пара ұсынады немесе оны бопсалайды, ұсынылатын немесе бопсаланатын параның сомасы мен сипаты қандай, қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін пара ұсынады немесе оны бопсалайды, қай уақытта, қай жерде және қалай тікелей пара беру керек, бұдан әрі құқық қорғау органының нұсқауларына сәйкес әрекет ету, белгіленген тәртіппен жіберу.

Директордың м.а.

Орындаушы:

К. Исахов

И.Анафияов